

**T.C.**  
**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**  
**Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı**

<b>Sayı</b>	45	<b>Konu: Ekip Kaynak Yönetimi Eğitici Eğitimi Kurs Programı</b>
<b>Tarih</b>	29/12/2020	
<b>Kurulda Gör. Tarihi</b>	17/12/2020	
<b>Önceki Kararın Tarih ve Sayısı</b>		

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 26/11/2020 tarihli ve 10058203-101.04-E.17285875 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen Ekip Kaynak Yönetimi Eğitici Eğitimi Kurs Programı'nın ekli örneklerine göre uygulanması hususunu uygun görüşle arz ederiz.

**Doç. Dr. Şamil YEŞİLYURT**  
Üye

**Dr. Zülkarneyn AVCI**  
Üye

**H. İbrahim KAHRAMAN**  
Üye

**Prof. Dr. Bahri ATA**  
Üye

**Ercan TÜRK**  
Üye

**Toper AKBABA**  
Üye

**Doç. Dr. Mustafa OTRAR**  
Üye

**Dr. Hüseyin KORKUT**  
Üye

**Dr. Hasan KAVGACI**  
Üye

**Dr. Hüseyin ŞİRİN**  
Üye

**Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ**  
Kurul Başkanı

**UYGUNDUR**  
.../.../2020

**Ziya SELÇUK**  
Millî Eğitim Bakanı

- PROGRAMIN ALAN ADI** :
- PROGRAMIN SEVİYESİ** :
- PROGRAMIN KREDİSİ** :
- PROGRAMIN ADI** : Ekip Kaynak Yönetimi Eğitici Eğitimi Kurs Programı
- PROGRAMIN DAYANAĞI** : Bu kurs programının hazırlanmasında 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ve Talim ve Terbiye Kurulunun 05.10.2018 tarihli ve 130 sayılı kararı ile onaylanan Özel Kurslar Çerçeve Programı esas alınmıştır.

#### **PROGRAMIN KAYIT KABUL ŞARTLARI**

Bu kurs programı lisans veya ön lisans mezunu olmak koşuluyla aşağıdaki şartları taşıyan bireyler için hazırlanmıştır:

1. Kokpit veya kabin ekibi üyesi olarak en az 3 yıl aktif görevde bulunduğunu belgelendirenler
2. Kokpit veya kabin ekibi üyesi olmayanlar için psikoloji, psikolojik danışmanlık ve rehberlik, pedagoji (eğitim bilimleri) ve sosyoloji bölümleri ile tıp fakültelerinin psikiyatri bölümünden mezun olup havacılık sektörünün uçuş işletmesi, uçuş eğitimi, kabin hizmetleri, kabin ekibi eğitimi, uçuş emniyeti birimlerinin birinde ya da birden fazlasında en az 2 yıl görev yaptığını belgelendirenler

#### **PROGRAMIN AMAÇLARI**

Bu kurs programını başarı ile tamamlayan kursiyerlerin

1. Ekip kaynak yönetimi kavramını tanımaları,
2. Havacılıkta meydana gelen insan kaynaklı olayları analiz etmeleri,
3. Eğitimle ilgili temel kavramlar hakkında bilgi sahibi olmaları,
4. Ekip kaynak yönetimi eğitimine uygun öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini uygulamaları,
5. Yetişkin eğitiminin özelliklerine uygun ekip kaynak yönetimi eğitimleri vermeleri,
6. Öğretim programı hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olmaları,



7. Ekip kaynak yönetimi eğitiminde ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini temel düzeyde yapmaları,
8. Ekip kaynak yönetimi eğitimlerinde etkin bir sınıf yönetimi gerçekleştirmeleri,
9. Nitelikli sunumlar hazırlamaları amaçlanmaktadır.

## **PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR**

1. Bu kurs programı ekip kaynak yönetimi alanında eğiticilik yapmak isteyen bireylere alana özgü teknik bilgi ve beceriler ile eğiticilik için temel yeterlikleri kazandırmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu sayede havacılık sektöründe ihtiyaç duyulan ekip kaynak yönetimi eğiticilerinin yetiştirilmesi ve uçuş emniyeti ile ilgili sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılması sağlanacaktır. Kurs programını başarıyla tamamlayan bireyler havacılıkla ilgili kurum ve kuruluşlar bünyesinde ekip kaynak yönetimi eğitimi verebileceklerdir.
2. Program içeriğinde yer alan konular sektörün ihtiyaçları, bu alanda uygulanan ulusal ve uluslararası öğretim programları, alanyazın taraması ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. İçerik düzenlemesinde hedeflere uygunluk, yararlılık, aşamalılık, güncellik ve bilimsellik gibi içerik düzenleme ilkeleri de göz önünde bulundurulmuştur.
3. Program içeriğinde yer alan ve kuramsal eğitim gerektiren konuların işlenişinde anlatım, soru-cevap, örnek olay, beyin fırtınası, tartışma; uygulamalı eğitim gerektiren konuların işlenişinde ise gösteri, gösterip yaptırma, rol yapma, bireysel çalışma ve grup çalışması gibi öğretim yöntem ve teknikleri kullanılacaktır. Öğretim süresince basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta gibi öğrenme ilkeleri dikkate alınacaktır.
4. Program süresince gerekli görülen durumlarda ekip kaynak yönetimi alanında uzman kişiler sınıfa davet edilerek onların deneyim, düşünce ve örnek uygulamalarından faydalanılabilir.
5. Öğretme-öğrenme sürecinde slayt, resim, şema ve video gibi çeşitli görsel-işitsel öğretim materyalleri kullanılacaktır. İşlenen konu havacılık sektöründe yaşanan gerçek olaylar ile ilişkilendirilerek kursiyerlerin anlamlı bir şekilde öğrenmesi sağlanacaktır. Eğitim bilimleri ile ilgili konularda eğitici tarafından akademik yayınlardan yararlanılarak ders notları hazırlanacak ve kursiyerlerin bu notları ders dışında okumaları sağlanacaktır.

6. Programa başlamadan önce kursiyerlere havacılık sektöründe yaşanmış ve insan kaynaklı bir olay verilecek ve kursiyerlerden bu olayı araştırarak bir sunum hazırlamaları istenecektir. Programın ilk gününde kursiyerlerden verilen olayla ilgili hazırladıkları sunumu sınıfta paylaşımları istenecektir. Bu uygulamanın amacı kursiyerlerin verilen olayı insan faktörü açısından değerlendirmelerini sağlamak ve ekip kaynak yönetimi ile ilgili ön koşul öğrenmelere sahip olup olmadıklarını belirlemektir. Eğitici tarafından sunumlardaki eksiklikler belirlenerek program süresince işlenen konuyla ilişkilendirilerek bu eksikliklerin giderilmesi sağlanacaktır.
7. Programın sonunda aynı olayla ilgili kursiyerlerden yeniden bir sunum hazırlamaları istenecektir. İkinci sunumda kursiyerlerin program süresince edindikleri bilgi ve becerileri kullanarak olaya neden olan insan faktörlerini daha teknik ve ayrıntılı olarak analiz etmeleri, eğiticilikle ilgili edindikleri bilgi ve becerileri sunum süresince sergilemeleri beklenecektir. İkinci sunum uygulamalı sınav kapsamında ele alınacak ve kursiyerlerin başarı/başarısızlık durumuna karar vermede belirleyici olacaktır.
8. Kurs programının sonunda kursiyerlerin programın amaçlarına ulaşma düzeyleri Özel Öğretim Kurumları Mevzuatı çerçevesinde yapılacak teorik ve uygulamalı sınavlar ile ölçülecektir. Başarılı olan kursiyerlere Kurs Bitirme Belgesi düzenlenecektir.

## **EĞİTİCİNİN NİTELİKLERİ**

Bu kurs programında aşağıdaki şartları taşıyanlar eğitici olarak görev alabilir:

1. Kokpit veya kabin ekibi üyesi olarak sabit kanat için hava yolunda, döner kanat için havacılık işletmesinde en az 3 yıl görev yaptığını belgelendirenler
2. Kokpit veya kabin ekibi üyesi olmayanlar için psikoloji, psikolojik danışmanlık ve rehberlik, pedagoji ve sosyoloji bölümleri ile tıp fakültelerinin psikiyatri bölümünden mezun olup havacılık sektörünün uçuş işletmesi, uçuş eğitimi, kabin hizmetleri, kabin ekibi eğitimi, uçuş emniyeti birimlerinin birinde ya da birden fazlasında en az 3 yıl görev yaptığını belgelendirenler
3. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) tarafından yayımlanmış mevzuatlar kapsamında kesintisiz olarak en az 3 yıl ekip kaynak yönetimi eğiticiliği yaptığını belgelendirenler

## **PROGRAMIN SÜRESİ**

Kurs programı günde en fazla 8 ders saati olarak uygulanacaktır.

Teorik Eğitim Süresi : 18 ders saati

Uygulamalı Eğitim Süresi : 17 ders saati

Toplam Eğitim Süresi : 35 ders saati

## PROGRAMIN ÜNİTE/KONU, KAZANIM VE SÜRE DAĞILIMI

EKİP KAYNAK YÖNETİMİ EĞİTİCİ EĞİTİMİ KURS PROGRAMI ÜNİTE/KONU, KAZANIM VE SÜRE TABLOSU		
ÜNİTE/KONU	KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	SÜRE
<b>A. EKİP KAYNAK YÖNETİMİ</b> 1. Havacılık Eğitimlerinin Tarihi 2. Ekip Kaynak Yönetiminin Tanımı 3. Ekip Kaynak Yönetiminin Temel Unsurları 4. Ekip Kaynak Yönetiminin Tarihsel Gelişimi 5. Ekip Kaynak Yönetimi Becerileri a. Zihinsel beceriler b. Sosyal beceriler 6. Havacılık Etiği ve Profesyonellik 7. Uçuş Ekibi Yetkinlikleri 8. Uçuş Ekibi Eğiticisinin Yetkinlikleri	1. Havacılık eğitimlerinin başlangıcından günümüze kadar geçirdiği aşamaları açıklar. 2. Ekip kaynak yönetimini tanımlar. 3. Ekip kaynak yönetiminin temel unsurlarını açıklar. <i>(Ekip kapsamında değerlendirilecek unvanlar, kaynak olarak nitelenen unsurlar ve bunların yönetilmesi için gereken beceriler üzerinde durulur.)</i> 4. Ekip kaynak yönetiminin tarihsel gelişimini sıralar. 5. Temel ekip kaynak yönetimi becerilerini açıklar. 6. Havacılık etiği ve havacılıkta profesyonellik kavramlarını örneklerle açıklar. 7. Uluslararası uçuş ekibi yetkinliklerini açıklar. 8. Uçuş ekibine eğitim verecek eğiticinin sahip olması gereken yetkinlikleri açıklar. <i>(Ulusal/uluslararası havacılık otoriteleri tarafından belirlenmiş yetkinlikler üzerinde durulur.)</i>	Teorik Eğitim Süresi: 4 Saat  Uygulamalı Eğitim Süresi: -

<p><b>B. EĞİTİMLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR, ÖĞRETİM STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Eğitim, Öğretim ve Öğrenme Kavramları</li> <li>2. Davranışçı Öğrenme Kuramları       <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Klasik koşullanma</li> <li>b. Edimsel koşullanma</li> </ol> </li> <li>3. Bilişsel Öğrenme Kuramı</li> <li>4. Bilgiyi İşleme Kuramı       <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Bellek türleri           <ol style="list-style-type: none"> <li>i. Duyusal kayıt</li> <li>ii. Kısa süreli bellek</li> <li>iii. Uzun süreli bellek</li> </ol> </li> <li>b. Öğrenmenin oluşumu</li> </ol> </li> <li>5. Öğretim Etkinlikleri       <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Dikkat çekme</li> <li>b. Güdüleme</li> <li>c. Hedeften haberdar etme</li> <li>d. Ön öğrenmeleri hatırlama</li> <li>e. Dönüt düzeltme</li> </ol> </li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Eğitimi tanımlar.</li> <li>2. Öğretimi tanımlar.</li> <li>3. Öğrenmeyi tanımlar.</li> <li>4. Davranışçı öğrenme kuramlarının özelliklerini açıklar. <i>(Davranışçı öğrenme kuramlarından öğretme-öğrenme sürecinde yararlanma yolları örneklerle açıklanır.)</i></li> <li>5. Bilişsel öğrenme kuramının özelliklerini açıklar. <i>(Davranışçı öğrenme kuramı ile bilişsel öğrenme kuramı arasındaki farklar örneklerle açıklanır.)</i></li> <li>6. Bilgiyi işleme kuramında tanımlanan bellek türlerini ve bu belleklerin özelliklerini açıklar.</li> <li>7. Bilgiyi işleme kuramına göre öğrenmenin oluşum sürecini açıklar.</li> <li>8. Öğretim etkinliklerini açıklar.</li> <li>9. Öğretme-öğrenme sürecinde uygulanan öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin özelliklerini açıklar.</li> <li>10. Eğitimin hedeflerine ve öğrenen özelliklerine uygun öğretim strateji, yöntem veya tekniğini dikkate alarak bir plan hazırlar.</li> </ol>	<p>Teorik Eğitim Süresi: 3 Saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim Süresi: 3 Saat</p>
--	--	---

<p>f. Değerlendirme</p> <p>9. Öğretim Strateji, Yöntem ve Teknikleri</p> <p>a. Buluş yoluyla öğrenme</p> <p>b. Sunuş yoluyla öğrenme</p> <p>c. Araştırma-inceleme yoluyla öğrenme</p> <p>d. Anlatım</p> <p>e. Soru-cevap</p> <p>f. Beyin fırtınası</p> <p>g. Örnek olay incelemesi</p> <p>h. Gösteri</p> <p>i. Gösterip yaptırma</p>		
<p><b>C. YETİŞKİN EĞİTİMİ VE EKİP KAYNAK YÖNETİMİ</b></p> <p>1. Yetişkin Eğitiminin (Androgoji) Özellikleri</p> <p>2. Yetişkin Eğitiminin İlkeleri</p> <p>3. Yetişkin Eğitiminde Eğiticinin Rolü</p>	<p>1. Yetişkin eğitiminin özelliklerini açıklar.</p> <p>2. Yetişkin eğitiminin ilkelerini açıklar.</p> <p>3. Yetişkin eğitiminde eğiticinin rolünü açıklar.</p> <p>4. Ekip kaynak yönetimi eğitimlerini yetişkin özelliklerini dikkate alarak mikro bir çalışma düzeyinde gerçekleştirir.</p>	<p>Teorik Eğitim Süresi 2 Saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim Süresi 3 Saat</p>

  7



<p><b>D. ÖĞRETİM PROGRAMI</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Öğretim Programının Tanımı</li> <li>2. Öğretim Programının Öğeleri</li> <li>3. Hedef</li> <li>4. Eğitim Durumları</li> <li>5. Sınama Durumları</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Öğretim programını tanımlar.</li> <li>2. Öğretim programının öğelerini tanıır.</li> <li>3. Hedeflerde bulunması gereken özellikleri açıklar. (<i>Öğrenciye dönüklük, öğrenme ürününe dönüklük, açık seçiklik, ölçülebilirlik, konu alanı ile ilişkililik kavramları üzerinde durulur.</i>)</li> <li>4. Öğretim programına uygun şekilde öğretme-öğrenme sürecini yönetir.</li> </ol>	<p>Teorik Eğitim Süresi 2 Saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim Süresi 1 Saat</p>
<p><b>E. EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Temel Kavramlar <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Ölçme</li> <li>b. Ölçme Türleri</li> <li>c. Ölçek</li> <li>d. Değerlendirme</li> </ol> </li> <li>2. Ölçme ve Değerlendirmenin Amacı ve Önemi</li> <li>3. Geçerlik</li> <li>4. Güvenirlik</li> <li>5. Kullanışlılık</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramları açıklar.</li> <li>2. Ölçme türlerini ayırt eder.</li> <li>3. Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin amacını ve önemini açıklar.</li> <li>4. Ölçmede geçerlik ve güvenilirlik kavramlarını ayırt eder.</li> <li>5. Ölçmede geçerliği ve güvenilirliği etkileyen faktörlere örnek verir.</li> <li>6. Eğitimde kullanılan ölçme araçlarının özelliklerini açıklar.</li> <li>7. Ölçme amacına uygun yöntemi ve ölçme türünü belirler.</li> </ol>	<p>Teorik Eğitim Süresi 3 Saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim Süresi 2 Saat</p>

<p>6. Eğitimde Kullanılan Ölçme Araçları</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Yazılı sınavlar</li> <li>Sözlü sınavlar</li> <li>Kısa cevap gerektiren testler</li> <li>Doğru yanlış testleri</li> <li>Çoktan seçmeli testler</li> <li>Performansa dayalı sınavlar</li> <li>Gözlem</li> </ol> <p>7. Not Verme ve Puanlama</p>	<p>8. Ölçme amacına uygun olarak bir ölçme aracı hazırlar. (Önceden hazırlanmış sorular arasından uygun olanları seçerek basit bir ölçme aracı oluşturması beklenir.)</p> <p>9. Ölçme amacına ve aracına uygun puanlama anahtarı hazırlar.</p> <p>10. Not vermede dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.</p>	
<p><b>F. SINIF YÖNETİMİ</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Sınıf Yönetiminin Tanımı</li> <li>Eğitim Ortamında Bulunması Gereken Fiziksel Özellikler</li> <li>Zaman Yönetimi</li> <li>Davranış Yönetimi</li> <li>Sınıf İçi İletişim</li> <li>Eğiticide Bulunması Gereken Nitelikler</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>Sınıf yönetimini tanımlar.</li> <li>Eğitim ortamında bulunması gereken fiziksel özellikleri açıklar.</li> <li>Eğitim süresini verimli kullanmada dikkat edilecek hususları açıklar.</li> <li>Eğitimin akışını bozan olumsuz tutum ve davranışları yönetmede dikkat edilecek hususları açıklar.</li> <li>Sınıf içi iletişimi sağlamada dikkat edilecek hususları açıklar.</li> <li>Eğiticide bulunması gereken özellikleri açıklar.</li> </ol>	<p>Teorik Eğitim Süresi 2 Saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim Süresi 3 Saat</p>

	<p>7. Etkin bir sınıf yönetimi gerçekleştirir.</p> <p><i>(Kursiyer sunumlarında sınıftaki diğer kursiyerlere farklı davranışlar sergilemeleri için çeşitli roller verilerek sunum yapan kişinin bu davranışları yönetmesi ve sunumunu etkin şekilde sürdürmesi beklenir.)</i></p>	
<p><b>G. ETKİLİ SUNUM HAZIRLAMA</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Etkili Sunumun Özellikleri</li> <li>2. Etkili Sunumun Aşamaları <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Sunuma ısınma</li> <li>b. Sunumu aktarma</li> <li>c. Sunumu toparlama</li> </ol> </li> <li>3. Sunum Öncesi Hazırlık</li> <li>4. Topluluk Önünde Konuşma</li> <li>5. Sunum Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar <ol style="list-style-type: none"> <li>a. İlgiyi artırma ve buz kırıcılar</li> <li>b. Eğitimcinin dış görünüşü, beden dili ve ses tonu</li> <li>c. Katılımcı psikolojisi</li> <li>d. Sözlü ve sözsüz iletişim</li> <li>e. Zaman yönetimi</li> </ol> </li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Etkili bir sunumda bulunması gereken özellikleri açıklar.</li> <li>2. Etkili bir sunumun aşamalarını sıralar.</li> <li>3. Sunum öncesinde yapılması gereken hazırlıkları açıklar.</li> <li>4. Topluluk önünde konuşurken dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.</li> </ol> <p><i>(Dili doğru ve etkili kullanma, göz teması kurma, konuşma öncesi prova yapma ve konuşmayı veriyle destekleme gibi hususlar üzerinde durulur.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>5. Sunum sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.</li> <li>6. Havacılık sektöründe yaşanan insan kaynaklı bir olay hakkında sunum hazırlar.</li> </ol> <p><i>(Yapılacak sunumda kursiyerlerin program süresince öğrendikleri bilgi ve beceriler doğrultusunda olaya neden olan insan faktörlerini ayrıntılı olarak analiz etmeleri ve izleyicilerle paylaşmaları beklenir.)</i></p>	<p>Teorik Eğitim</p> <p>Süresi:</p> <p>2 Saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim</p> <p>Süresi:</p> <p>5 Saat</p>

f. Teknoloji kullanımı 6. Havacılık Sektöründe Yaşanan İnsan Kaynaklı Bir Olaya İlişkin Sunum		
<b>TOPLAM KURS SÜRESİ (Saat):</b>		<b>35 Ders Saati</b>

## **ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR**

Kurs programının sonunda Özel Öğretim Kurumları Mevzuatı çerçevesinde teorik ve uygulamalı sınav yapılacaktır. Teorik sınavda 100 üzerinden 60 puan ve üzeri alan kursiyerler uygulamalı sınava girmeye hak kazanacaktır. Uygulamalı sınav kapsamında kursiyerlerden havacılık sektöründe yaşanan insan kaynaklı bir olayla ilgili sunum yapmaları istenecektir. Yapılacak sunumda kursiyerlerden olaya neden olan insan faktörlerini teknik ve ayrıntılı olarak analiz etmeleri, eğitimcilerle ilgili edindikleri bilgi ve becerileri sergilemeleri beklenecektir. Uygulamalı sınavda 100 üzerinden 60 puan ve üzeri alan kursiyerler başarılı sayılacaktır.

## **BELGELENDİRME**

Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Esaslar bölümünde belirtilen ölçütlere göre başarılı olan kursiyerlere Özel Öğretim Kurumları Mevzuatı çerçevesinde Kurs Bitirme Belgesi düzenlenir.

## **PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ**

1. Video
2. Slayt
3. Resim
4. Şema
5. Görseller
6. Ders notları veya kitapçık
7. Projeksiyon veya bilgisayar